პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ვ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели — орган парткома, ректората, комитета АКСМ и профкома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

№ 12 (287) | გამოცემის მეცხრე წელი | ორშაბათი, 11 აპრილი, 1960 წ. | ფასი 15 კაპ.

დღეს იხსნება უნივერსიტეტის სტუდენტთა XXII სამეცნიერო კონფერენცია.

სტუდენტებო! აქტიური მონაწილეობა მიიღეთ მის მუშაობაში

უკეთესად წარვდგეთ გამოცდებზე

პირველკურსელთა მდგომარეობა პირველი საგამოცდო სესიების წინ არც თუ ძნელი წარმოსადგენია.

პირველი სესიები... იგი უკვე ზოგისათვის ტკბილ, ხოლო ზოგისათვისაც მწარე მოგონებად დარჩა.

ფიზიკის ფაკულტეტის ქართული სექტორის პირველ კურსზე 128 სტუდენტი ირიცხებოდა. მათგან ფრიადოსნობას მხოლოდ ორმა — თ. ნათიშვილმა და ლ. აბულაძემ მიაღწია. ფრიადხა და კარგზე ყველა საგანი 20 სტუდენტმა ჩააბარა. მათ შორის ქების ღირსნი არიან: შ. ამირიძე, ნ. ზუბოვა, მ. მერაბიშვილი, მ. მელიქია და სხვები. დანარჩენთაგან საკმაო ნაწილმა მხოლოდ განმეორებით გამოცდებზე დაიმსახურა დადებითი შეფასება.

128 სტუდენტი იყო და 120 დარჩა.

უნდა ითქვას, რომ ყველა გარიცხულს (ც. გოგილაშვილი, ც. გავაშელი, ვ. რუხაძე, გ. ერქომაიშვილი და სხვები) ჩაუბარებელი დარჩათ მათემატიკური ანალიზი (მასწ. ფ. ხარშილაძე) და არა მარტო გარიცხულებს, არამედ იმათ დიდ ნაწილსაც, ვინც განმეორებით გამოცდებზე მიიღო დამაკმაყოფილებელი შეფასება. (მათი რიცხვი კი დიდი—30-ზე მეტია). მათ შორის დავასახელებთ გ. მიქაძეს, შ. კიკელიძეს, ნ. ჯღარკავაძეს, ვ. სეფიაშვილს, გ. ბაჩიჩილაძეს, ნ. მეხრიშვილს და სხვებს.

დავას არ იწვევს, რომ ასეთი ცუდი შედეგი პირველ რიგში ზემოხსენებულ სტუდენტთა დაუდევრობასა და სიზარმაცეს უნდა მივაწეროთ.

ჩვენთან საუბარში დოც. ა. იმნაძემ განაცხადა: გამოცდაზე ზოგად ფიზიკაში გამომჟღავნდა, რომ პირველი კურსის სტუდენტებს არა აქვთ გამომუშავებული საკმარისი ჩვევები წიგნზე დამოუკიდებლად მუშაობისა და, საერთოდ, დროის სწორი განაწილებისა. სტუდენტების უმეტესი ნაწილი გამოცდაზე მოვიდა მხოლოდ კონსპექტური ცოდნით, რის გამოც მაღალი შეფასება სტუდენტთა მცირე ნაწილმა დაიმსახურა. ჩემი დიდი სურვილი და ამავე დროს მკაცრი მოთხოვნა იქნება რომ სტუდენტები ახლავე შეუდგნენ სისტემატურ მეცადინეობას, ნუ დაკმაყოფილდებიან მხოლოდ კონსპექტით მიღებული ცოდნით, ლექციის მოსმენისა და დამუშავების შემდეგ მითითებული საკითხები შეისწავლონ სათანადო ლიტერატურის გამოყენებით.

ჩვენ კი ვიტყვით, რომ საჭიროა ფაკულტეტის კომკავშირულმა ორგანიზაციამ სათანადო დასკვნები გამოიტანოს არსებულ ნაკლოვანებათა დროულად აღმოსაფხვრელად, რათა არ განმეორდეს ის არასასიამოვნო ფაქტები სტუდენტთა სიიდან ამორიცხვისა, რასაც, სამწუხაროდ, ადგილი ჰქონდა. კურსის კომკავშირულმა ორგანიზაციამ ფართოდ გაშალოს აღმზრდელობითი მუშაობა, შეუწყოს ხელი სტუდენტთა აკადემიური დონის ამაღლებას, დაინტერესდეს თვითეული სტუდენტის მდგომარეობით, რომ შემდეგ მორცხვად აღარ გავაყოლოთ თვალი ჩვენგან წასულ ამხანაგს.

სიტყვა და საქმე თქვენზეა, ამხანაგებო!

ს. მესხი,
ფიზიკის ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს წევრი.

ეს აუცილებელია ჩვენთვის

ენის შესწავლა არ ნიშნავს მარტოოდენ გრამატიკული ნორმების დაზეპირებასა და ლექსიკის ათვისებას.

ენის ცოდნა არ ნიშნავს მარტოოდენ წიგნის წაკითხვის შესაძლებლობას და მთარგმნელობითი მუშაობის წარმოებას.

ენის ცოდნა პირველ რიგში გულისხმობს ამა თუ იმ ენაზე თავისუფლად მეტყველების ჩვევების დაუფლებას. ეს კი წარმოუდგენელია, თუ გათვალისწინებული არ იქნება ამ ენის თავისებურებანი, კერძოდ, ბგერათა წარმოთქმის თავისებურებანი.

ლექციებზე შეუძლებელია სწორად მეტყველებაზე ყოველმხრივი ზრუნვა. ამ შემთხვევაში ძირითადი ყურადღება ექცევა გრამატიკული ნორმების შეთვისებასა და ლექსიკის გამდიდრებას. მართალია, ჩვენ, აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სტუდენტებს ლექტორი ხშირად გვისწორებს არასწორ გამოთქმებს, მაგრამ ეს ხომ ჯერ კიდევ არ ნიშნავს მეტყველების დაუფლებას! სწორად მეტყველების ჩვევების გამომუშავებისათვის კი, ჩემი აზრით, საჭიროა: შეიქმნას უნივერსიტეტში აღმოსავლურ ენათა ფონეტიკის კაბინეტი იმ სახით, როგორც თბილისის უცხო ენათა პედაგოგიურ ინსტიტუტში დასავლეთ ევროპის ენათა ფონეტიკის კაბინეტია, ან, ყოველ შემთხვევაში, აღმოსავლური ფილოლოგიის კაბინეტისათვის შეიძინონ სპეციალური აპარატურა ფონეტიკური მუშაობის საწარმოებლად.

განა ეს ძნელი საქმეა?

გ. წიწუაშვილი,
აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტი.

იაპონელ მხატვართა ნამუშევრების გამოფენა

როგორც ცნობილია, ჩვენი უნივერსიტეტი არის „საბჭოთა კავშირ-იაპონიის მეგობრობის" საკავშირო საზოგადოების კოლექტიური წევრი. ამასწინათ უნივერსიტეტში მოეწყო იაპონელ ფოტო-ხელოვანთა მხატვრული ნამუშევრების გამოფენა. გამოფენა ასახავს იაპონელი ხალხის სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების სხვადასხვა მხარეს.

სურათზე: უნივერსიტეტის სტუდენტები ათვალიერებენ ფოტო-გამოფენას.

ფოტო ზ. ბაბუნიასი

შემოქმედებითი მეგობრობა

5 აპრილს დღის 3 საათზე, აღრიცხვისა და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზის კათედრის ღია სხდომაზე საქართველოს ჩაის ტრესტის მთავარმა ბუხჰალტერმა გიორგი მაკარიძემ წაიკითხა მოხსენება თემაზე: „დანახარჯების აღრიცხვა და პროდუქციის თვითღირებულების კალკულაცია ჩაის ფაბრიკებში". მოხსენებამ დიდი ინტერესი გამოიწვია კათედრის წევრთა შორის. ეს იმიტომ, რომ ჩაის ფაბრიკების თავისებურებათა შესახებ ჯეროვნობით მასალები გამოქვეყნებული არ არის.

გასული სასწავლო წლის განმავლობაში ორჯერ ჩატარდა კათედრის ღია სხდომა სახალხო მეურნეობის საბჭოსა და საწარმოთა აღრიცხვის მუშაკების მონაწილეობით.

კათედრის წევრებმა სურვილი გამოთქვეს, რათა კათედრის ამგვარი კავშირი საწარმოთა აღრიცხვის მუშაკებთან კიდევ უფრო განმტკიცდეს.

ე. თაქალანაძე,
აღრიცხვის კათედრის ლაბორანტი.

გულთბილი შეხვედრა

მიმდინარე სასწავლო წელს უნივერსიტეტის ახალგაზრდა მწერალთა წრის გამგეობამ გადაწყვიტა ჩვენი დედაქალაქის ფაბრიკა-ქარხნებში შეექმნა ლიტერატურით დაინტერესებულ მკითხველთა წრეები.

პირველი ასეთი წრე ჩამოყალიბდა თბილისის აბრეშუმსაქსოვ ფაბრიკაში.

ლიტერატურით დაინტერესებულთა წრეში მრავალი ახალგაზრდა მუშა გაერთიანდა. ყოველი შეკრება საინტერესოდ და ხალისიანად ტარდება. აქ სისტემატურად კითხულობენ პოეტურ და პროზაულ ნაწარმოებებს, ტარდება თემატური საუბრები, კამათობენ ამა თუ იმ მწერლის ახალი წიგნისა და ცალკეული ნაწარმოებების შესახებ.

სწავლასა და შრომაში მოწინავე ახალგაზრდები წრის აქტიური წევრებიც არიან. აი; ისინი: გ. დოლიძე, ნ. ბარძიმიშვილი, ე. მიქაშავიძე, ე. თათულაშვილი, ლ. სიბაშვილი, ნ. ტარიელაშვილი, დ. ბარამიძე, მ. არეშიძე, ქ. მახულაშვილი, ეკ. ჯიჯიაშვილი, ზ. ჯიოევი და სხვ.

ამ ახალგაზრდათა უმრავლესობა შრომასთან ერთად შესანიშნავად სწავლობს ჩვენი დედაქალაქის უმაღლეს სასწავლებლებში დაუსწრებელ ფაკულტეტებზე, რომლებიც დიდი გულდასმით ემზადებიან ამავე მიზნით.

ამასწინათ ფაბრიკის კლუბში ტევა არ იყო. ლიტერატურული წრის ინიციატივით ფაბრიკის მუშა-ახალგაზრდობამ შეხვედრა მოუწყო ახალგაზრდა მწერლებს.

შეხვედრა გახსნა და აბრეშუმსაქსოვი ფაბრიკის ახალგაზრდობის სახელით სტუმრებს მიესალმა ფაბრიკის ალკკ კომიტეტის მდივანი მ. კობახიძე.

შესავალი სიტყვა წარმოთქვა ჯ. თითმერიამ.

მოხსენება — „ახალგაზრდა ქართველი მწერლების შემოქმედება"—წაიკითხა ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატმა ნ. ჩხეიძემ.

სტუმრებს შეეხალმნენ და ახალგაზრდა მწერალთა ნაწარმოებთა შესახებ აზრი გამოთქვეს წრის წევრებმა: გ. დოლიძემ, ნ. ბარძიმიშვილმა, ლ. სიბაშვილმა, ელ. თათულაშვილმა, დ. ბარამიძემ და ნ. ტარიელაშვილმა. ახალგაზრდა პოეტებისადმი მიძღვნილი საკუთარი ლექსი წაიკითხა მუშა-პოეტმა ზ. ჯიოევმა.

შეკრებილთ მადლობა გადაუხადეს და საკუთარი ლექსები წაიკითხეს პოეტებმა — ნ. კილასონიამ და ზ. ბოლქვაძემ.

დასასრულ გაიმართა კონცერტი აბრეშუმსაქსოვი ფაბრიკის და უნივერსიტეტის თვითშემოქმედებითი კოლექტივების მონაწილეობით.

გ. საითიძე

სურათზე: აბრეშუმსაქსოვი ფაბრიკის ალკკ კომიტეტის მდივანი მ. კობახიძე (მარჯვნივ) საჩუქარს გადასცემს პოეტ ნაზი კილასონიას.

ფოტო ზ. ბაბუნიასი

შეხვედრა სიმონ ჩიქოვანთან

ამასწინათ დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურისა და ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებმა შეხვედრა მოუწყეს გამოჩენილ ქართველ პოეტს სიმონ ჩიქოვანს.

შეხვედრა გახსნა დოც. გ. გაჩეჩილაძემ.

პოეტის მხატვრული შემოქმედების შესახებ საინტერესო მოხსენებით გამოვიდა დოცენტი ს. ხუციშვილი.

საპატიო სტუმარს მისასალმებელი სიტყვით მიმართეს უნივერსიტეტის პრორექტორმა, პროფ. ს. ჯღენტმა და სტუდენტებმა — ჩარკვიანმა, დანელიამ, აბულაძემ.

დასასრულს სიმონ ჩიქოვანმა დამსწრეთ დიდი მადლობა გადაუხადა გულთბილი შეხვედრისათვის და წაიკითხა რამდენიმე ლექსი.

ლ. მეფარიშვილი

კითხვა-პასუხის საღამოები

მოგვწერეთ!

მიმდინარე წლის 9—14 მაისს სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორატი და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები აწყობენ

კითხვა-პასუხის საღამოებს

სხვა საშინაო და საგარეო პოლიტიკის, მეცნიერებისა და ტექნიკის, ლიტერატურისა და ხელოვნების საინტერესო საკითხებზე.

შეკითხვებზე პასუხებს გასცემენ ჩვენი რესპუბლიკის გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწეები, მეცნიერები, ხელოვნების დარგის მუშაკები.

წერილობითი ხელმოწერილი შეკითხვები უნდა ჩაბარდეს ფაკულტეტების დეკანებს 25 აპრილამდე.

ვ. ი. ლენინი მოზარდი თაობის სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის შესახებ

მოზარდი თაობის სწავლებისა და აღზრდის მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის საკითხს მარქსამდელი საზოგადოებრივი მოღვაწეები და პედაგოგიური მოაზროვნეებიც ეხებოდნენ. ამ საკითხზე მათი შეხედულებები გამომდინარეობდა მათი სოციალური შეხედულებებიდან და, კერძოდ, ჰარმონიულად განვითარებულ ადამიანთა აღზრდის შესახებ მათი მოძღვრებიდან. მაგრამ ეს შეხედულებები უტოპიური იყვნენ, — განპირობებულნი ეპოქის სოციალური და მატერიალური ცხოვრების პირობებით.

მარქსმა და ენგელსმა ყოველმხრივ ჰარმონიულად განვითარებულ ადამიანთა აღზრდის საკითხი სოციალ-ეკონომიური ცხოვრების განვითარების ობიექტურ მოთხოვნებს დაუკავშირეს და ამით დაასაბუთეს და დაამტკიცეს სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის, როგორც ყოველმხრივ ჰარმონიულად განვითარებული ადამიანის აღზრდის პედაგოგიური იდეის პრაქტიკულად განხორციელების არა მხოლოდ სასურველობა, არამედ ობიექტური გარდუვალობაც.

ვ. ი. ლენინმა სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის იდეა არა მარტო დაიცვა, არამედ განავითარა კიდეც იმდროინდელი პირობების შესაბამისად. მისი სტატიები 900-იან წლებში, მიმართული ნაროდნიკ იუჟაკოვის წინააღმდეგ ამ საკითხში მარქსისტულ შეხედულებათა დასაცავად, ამასთან, მისი მითითებები, მისი მოხსენებით პარტიის II და VII ყრილობების მიერ მიღებულ პროგრამებში მოზარდი თაობის აღზრდის შესახებ შეტანილი პუნქტები მარქსისტულ-ლენინური პედაგოგიური თეორიული მოძღვრების ქვაკუთხედია.

დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის შემდგომ პერიოდში — სამოქალაქო ომის დამთავრებისა და მშვიდობიანი სოციალისტური მშენებლობის დასაწყისში, ვ. ი. ლენინის სიტყვა ახალგაზრდობის კომუნისტური კავშირის სრულიად რუსეთის III ყრილობაზე 1920 წლის 2 ოქტომბერს, მისი შენიშვნები ნ. კ. კრუპსკაიას მოხსენების თეზისებზე 1920 წლის დეკემბერში და მისი სხვა სტატიები წარმოადგენენ საბჭოთა პედაგოგიკის თეორიულ საგანძურსა და ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის დარგში პრაქტიკულ პროგრამულ მითითებებს, მათში მოცემულია კაპიტალიზმიდან სოციალიზმში გადასვლის პერიოდისათვის ყოველმხრივ განვითარებული ადამიანის აღზრდის შესახებ მარქსისტული მოძღვრების კონკრეტიზაცია და შემდგომი განვითარება.

ვ. ი. ლენინის ზემოაღნიშნული შრომები წარმოადგენენ მოზარდი თაობის სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის, სახელდობრ, პოლიტექნიკური სწავლების იდეის, დიდი პრინციპული მნიშვნელობის დასაბუთებას, მისი შინაარსისა და განხორციელების უმთავრესი გზების შესახებ მითითებებს.

ამავე დროს ისინი წარმოადგენენ პოლიტექნიზმის იდეის პრაქტიკული განხორციელების პროცესში მოსალოდნელ შეცდომათა და დამახინჯებათაგან — ერთი მხრით, ნაადრევი სპეციალიზაციით, „მონოტექნიზმით“ (ხელოსნობით), ხოლო მეორე მხრით, წიგნური, ცხოვრებისაგან მოწყვეტილი განათლებით და „აბსტრაქციული ლოზუნგებით“ „ყოვლად ფუჭი გატაცებისაგან“ გაფრთხილებას. „საჭიროა, რომ ახალგაზრდობის კომუნისტურმა კავშირმა თავისი განათლება, თავისი სწავლა და აღზრდა შეაერთოს მუშათა და გლეხთა შრომასთან, რომ ის არ ჩაიკეტოს თავის სკოლებში და არ დაკმაყოფილდეს მხოლოდ კომუნისტური წიგნებისა და ბროშურების კითხვით. მხოლოდ მუშებსა და გლეხებთან საერთო შრომაში შეიძლება გახდეთ ნამდვილი კომუნისტები“ (ვ. ი. ლენინი, ტ. 31, თბილისი, გვ. 358).

ვ. ი. ლენინს სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის იდეა წარმოდგენილი ჰქონდა არა როგორც ორი ერთმანეთისაგან პარალელურად მიმდინარე, არამედ ერთმანეთთან ორგანიულ კავშირში მყოფი პროცესი. რადგან სწორედ ეს არის გონებრივსა და ფიზიკურ შრომას შორის დაპირისპირებულობისა და მათ შორის არსებითი განსხვავების მოსპობის გარდუვალი გზა.

თეორიული სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის ბუნებისა და ხასიათის ლენინური გაგება ამომწურავადაა მოცემული ნ. კ. კრუპსკაიას სტატიაში — „ლენინის როლი პოლიტექნიკური სკოლისათვის ბრძოლაში“: „არაა საკმაო ერთმანეთის გვერდით (ე. ი. პარალელურად — გ. კ.) არსებობდეს სწავლა და მწარმოებლური შრომა, — წერდა იგი — საჭიროა უმჭიდროესი კავშირი მათ შორის; მაგრამ ისე, რომ ეს კავშირი არ იყოს მექანიკური, ის ღრმად მოფიქრებული იყოს!. ჩვენ ვიცით, რომ წარმოებაში ბავშვების შრომა უნდა იყოს პედაგოგიურად ორგანიზებული, პოლიტექნიზაციის სწავლების მხრივ გააზრებული, დაქვემდებარებული სასწავლო სააღმზრდელო მიზნებისადმი“ (ნ. კ. კრუპსკაია, პედ. თხზ. ტ. 4. გვ. 541).

ახლა, როცა მოქმედებაშია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიის მიერ 1958 წლის 25 დეკემბერს მიღებული კანონი — „სკოლის ცხოვრებასთან დაახლოებისა და სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ“, ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის შესახებ ვ. ი. ლენინის მოძღვრების, კერძოდ კი სწავლების მწარმოებლურ შრომასთან კავშირის ხასიათის ზემოხსენებული ლენინური გაგების სწორ შეთვისებას — უდიდესი თეორიული და პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს.

დოც. გ. კიკნაძე

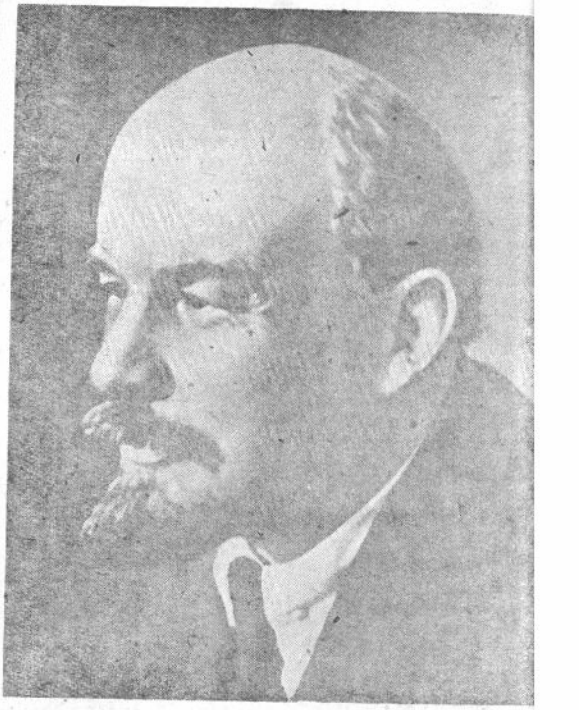

ვ. ი. ლენინი

ვ. ი. ლენინის სახე რუსულ ლიტერატურაში

მსოფლიოს მშრომელთა დიდი ბელადის ვ. ი. ლენინის მთელი მოღვაწეობის სიდიადე ყოველთვის განაცვიფრებდა და განაცვიფრებს მილიონობით ადამიანს. ამით უნდა აიხსნას ის ფაქტი, რომ ბევრი მწერალი, მხატვარი, მოქანდაკე, რეჟისორი ისწრაფვის მხატვრულ ნაწარმოებებში ასახოს მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადის უკვდავი სახე.

მხოლოდ ჩამოთვლაც კი ძნელია იმ ავტორებისა, რომლებიც ბელადის შესახებ წერდნენ. ლენინის შესახებ დაწერილ მხატვრულ ნაწარმოებთა შორის ერთ-ერთ საუკეთესოდ სამართლიანად ითვლება მ. გორკის ნარკვევი ლენინზე და ვ. მაიაკოვსკის პოემა „ვლადიმერ ილიას ძე ლენინი“.

ხელოვნებისა და ლიტერატურის მოღვაწეები ვალში არიან სამშობლოს წინაშე, რათა ბელადის შესახებ შექმნან ისეთი ნაწარმოებები, რომლებიც გვერდში ამოუდგებიან მ. გორკისა და ვ. მაიაკოვსკის ნაწარმოებებს.

ბევრი რამ გაკეთდა ამ მიმართულებით ბოლო წლებში. ნ. პოგოდინმა დაამთავრა თავისი ტრილოგია ლენინზე. კინოს მუშაკებმა გარკვეულ წარმატებებს მიაღწიეს. კინოფილმები „კომუნისტი“, „მოთხრობები ლენინზე“, „ოქტომბრის დღეებში“, „ულიანოვების ოჯახი“ და სხვ. ბევრად გვეხმარება ლენინის როგორც პოლიტიკური მოღვაწისა და ადამიანის უდიდესი სახის ისტორიულად სწორად და ღრმად გაგებაში.

მნიშვნელოვანი მოვლენაა ჩვენი ქვეყნის ლიტერატურულ ცხოვრებაში ნ. პოგოდინის პიესის „მესამე პათეტიკური“-ს გამოქვეყნება (1958). ეს პიესა ლენინის შესახებ შექმნილი დრამატურგიული ტრილოგიის მესამე ნაწილს წარმოადგენს. ტრილოგიის ყოველი ნაწილი — „თოფიანი კაცი“ (1937), „კრემლის კურანტები“ (1940, 1955) და „მესამე პათეტიკური“ — მაღალმხატვრულ ფორმებში გვიხატავს ჩვენი ქვეყნის ისტორიის სხვადასხვა ეტაპს, ამ სხვადასხვა ნაწარმოებებს აერთიანებს ცენტრალური იდეა — ლენინური სიმართლის ძალა, რომელიც ამაღლებს ადამიანს და უხსნის მას გზას სოციალურად სამართლიანი ცხოვრებისაკენ.

30-იანი წლების დასასრულს საბჭოთა დრამატურგიამ პირველად ცადა ლენინის სახის შექმნა. ამ დროს დაიწერა პიესები „ნევის ნაპირზე“ (კ. ტრენევი), „სიმართლე“ (ა. კორნეიჩუკი) და ცნობილი „თოფიანი კაცი“ (ნ. პოგოდინი). დრამატურგები ცდილობდნენ ეჩვენებინათ ლენინის მუშაობის ფართო სოციალური ფონი და გამოენახათ ადამიანის შინაგანი სამყაროს გახსნის ასეთი მხატვრული ხერხები, რომლებიც დაგვანახვებდნენ ლენინს არა მხოლოდ როგორც პოლიტიკურ მოღვაწეს, ბელადს, არამედ როგორც ადამიანსაც. შადრინი და ლენინი, ლენინი და რევოლუციური მასა — ასეთია „თოფიანი კაცის“ დრამატული ღერძი. ლენინური სიმართლის, კომუნისტური იდეების ძალა ნაჩვენებია შადრინის მაგალითზე. შადრინი იზრდება: ომის წინააღმდეგ პასიური პროტესტიდან ის მიდის რევოლუციისათვის აქტიური ბრძოლისაკენ. მას ამოქმედებს ჯერ გაურკვეველი უკმაყოფილება, მერე მებრძოლი პეტროგრადის ატმოსფეროში ყოფნა, შემდეგ კი ლენინთან შეხვედრა.

პიესის კულმინაციური წერტილია შადრინის შეხვედრა ლენინთან. ჯარისკაცი არ იცნობს მოსაუბრეს და გულახდილად პასუხობს მის კითხვებზე. ბელადი ისე უსვამს კითხვებს, რომ ჯარისკაცი, ვიდრე პასუხს გასცემს, იძულებულია კარგად ჩაუფიქრდეს და მაშინ იგი რწმუნდება, რომ მან ადრე გაუშვა თოფი ხელიდან, რომელიც თურმე კიდევ სჭირდება რევოლუციას.

საერთო აღიარებით, ეს იყო ოქტომბრის XX წლისთავისადმი მიძღვნილი საუკეთესო პიესა.

„კრემლის კურანტებში“ მოქმედება წარმოებს 1920—1921 წლებში, როდესაც ჩვენი ქვეყანა პირველ ნაბიჯებს დგამდა დიდი სამეურნეო მშენებლობის გზაზე. პირველ პიესაში პოგოდინმა დაგვიხატა ლენინის — როგორც რევოლუციის გენიის ცალკეული ნიშნები; მეორეში კი ძირითადი ყურადღება მიაქცია ლენინის როგორც ახალი საზოგადოების მშენებლის სახის მხატვრულ გახსნას. პირველ პიესაში ლენინი მოქმედების განვითარების წამყვანი ძალაა, მაგრამ არა პიესის მთავარი გმირი, „კრემლის კურანტებში“ კი ლენინი მთავარი მოქმედი პირია.

პიესის თემაა ლენინის ოცნების ძალა და რეალობა, მის მიერ მომავლის განჭვრეტა. ნ. პოგოდინი მიდის რთული გზით — იგი ცდილობს დაგვიხატოს ლენინის აზრის დაბადების „შემოქმედებითი ლაბორატორია“. ბელადი ყოველთვის ფიქრობს მთავარზე — როგორ დავიწყოთ სოციალიზმის მშენებლობა. პიესაში კარგადაა ნაჩვენები, თუ როგორ ყალიბდება ამ კითხვაზე პასუხი სხვადასხვა კლასის წარმომადგენლებთან შემთხვევით საუბრებში, გასეირნებისას, თეზისებისას, — უნდა დავიწყოთ ელექტრიფიკაციით.

პიესის ძირითად ძარღვად იქცა ელექტრიფიკაციის ლენინური იდეის დაბადება, იდეისა, რომელიც აღვიძებს მასებს და მოუძღვის მათ. ეს იყო ძნელი საკითხი და დრამატურგმა წარმატებით გადაჭრა იგი.

„მესამე პათეტიკურში“ ლაპარაკია ლენინის სიცოცხლის უკანასკნელ წლებზე, მის დიდ შრომაზე სოციალიზმის ასაშენებლად, კომუნისტური იდეების გამარჯვებისათვის.

პიესაში ლენინი ნაჩვენებია დიდი სახელმწიფო საქმეების ატმოსფეროში (მშენებლობა, ნეპი და სხვ.). სწორედ ამ ატმოსფეროში ჩანს ლენინი ძლიერ მკაფიოდ. ბოლო წლებში დრამატურგები ცდილობდნენ რა ხაზი გაესვათ ბელადის უბრალოებისათვის, ეძიებდნენ მას საყოფაცხოვრებო წვრილმანებით. პოგოდინმა აირჩია თემისათვის შესაფერისი გზა — ლენინი გვაჩვენა დაძაბულ სახელმწიფო საქმიანობაში. მაშინაც კი, როდესაც დრამატურგი სხვა პირთა ბედზე მოგვითხრობს, იგი გვაჩვენებს ლენინის თავმდაბალი ხასიათის დიდებულ მხარეებს.

პიესის ძირითადი მოტივი ტრაგედიულია. ლენინი მძიმე ავადმყოფია. მაგრამ ეს არაა სასოწარკვეთილება. ლენინი ქვეყნის მომავალზე ფიქრობს და უკვე გაკეთებულს თვლის მხოლოდ დიდი გზის დასაწყისად. იგი სმოლნის კიბეებიდან გასცქერის ქუჩაში მიმავალი მუშებისა და ჯარისკაცების ნაკადს და დარწმუნებით ამბობს: „აი, ეს არასოდეს არ მოკვდება, ეს უკვდავია“;

ნ. პოგოდინმა ერთ მთლიანობად აქცია ყოველივე, რასაც მან მიაღწია ლენინის სახით წარმოსახვისას და ცადა წინ წასულიყო, კიდევ ერთი ნაბიჯი გადაედგა ბელადის შინაგანი სამყაროს გადმოსაცემად. პიესაში ყველაფერი თანაბარი ძალით როდია ნაჩვენები, არის ცალკეული ნაკლოვანებებიც. მაგრამ „მესამე პათეტიკური“ მთლიანად პარტიისა და მისი ბელადისადმი მიძღვნილი ცხოველი ჰიმნია.

როგორც უკვე ითქვა, ჩვენმა კინემატოგრაფებმა უკვე შექმნეს ლენინის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის სხვადასხვა ეტაპის ამსახველი ნაწარმოებები. „ულიანოვების ოჯახში“ ნაჩვენებია ამ ოჯახის ცხოვრების სურათები. ფილმში — „ოქტომბრის დღეებში“ ისტორიულად სწორადაა ასახული პარტიისა და მისი ბელადის ბრძოლა ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვებისათვის, იგი სწორად ადგენს ზოგიერთ ისტორიულ დეტალს, სურათს, პიროვნებას, რომლებიც უწინ რატომღაც მივიწყებული იყვნენ.

შესანიშნავ ფილმ „კომუნისტში“ ნაჩვენებია 1918 წლის გაზაფხული, როდესაც თეთრგვარდიელებთან ბრძოლის პირობებში, მშიერმა და შიშველმა ხალხმა უკვე დაიწყო ბატურის ელექტროსადგურის მშენებლობა. ფილმში ორჯერ ჩნდება ლენინი, მაგრამ სურათი თავიდან ბოლომდე გამთბარია ლენინური სიმართლით. ეს სიმართლე მოჩანს გუბანოვში. იგი მაგალითის ძალით იმორჩილებს ყველას.

დაბოლოს, „მოთხრობებში ლენინზე“ ნაჩვენებია ლენინის სიცოცხლის უკანასკნელი პერიოდი. ფილმი ძლიერ ლირიულია. ლენინი ავადაა. ეს აღელვებს ფილმის პერსონაჟებს, მაგრამ არ იწვევს სასოწარკვეთილების გრძნობას. ხალხი კიდევ უფრო ირაზმება სოციალიზმის მშენებლობის ლენინური გეგმების შესასრულებლად.

ლენინის სახის მხატვრულად გადმოცემ ფილმთა შორის პირველი ადგილი „ულიანოვების ოჯახს“ უკავია. მასში ნაჩვენებია ოჯახური ატმოსფერო, რომელშიც პატიოსანი, სიმართლისათვის მებრძოლი ადამიანები იზრდებიან. მაგრამ ეს არაა საოჯახო ქრონიკა. შექმნილია ეპოქის ფართო სოციალური ფონი (სცენები ნავსადგურში, დემონსტრაცია პეტერბურგში და სხვ.), რომელიც გასაგებს ხდის ულიანოვების გზას რევოლუციაში. აღსანიშნავია მ. შტრაუხის შესანიშნავი თამაში ლენინის როლში (ფილმი „მოთხრობები ლენინზე“).

ნ. პოგოდინს ტრილოგიისათვის ლენინის შესახებ, მ. შტრაუხს და ვ. სმირნოვს ლენინის როლის შესრულებისათვის მიენიჭათ ლენინური პრემია. მაგრამ [illegible] მაინც ელის ლენინის დიდი სიდიადის შესაფერის ნაწარმოებებს. ეს ამოცანა ძირითადად ხელოვნების მუშაკთა მომავალმა თაობებმა უნდა გადაჭრან.

დოც. დ. თუხარელი

მაღალ დონეზე ჩავატაროთ სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია

★ ★ ★ ★ ★ ★

კონფერენცია წლიური მუშაობის დაჯამებაა

ჩვენთან საუბარში უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების საბჭოს თავმჯდომარემ ა. ალექსიძემ განაცხადა:

— წლევანდელი, რიგით XII სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია ეძღვნება დიდმნიშვნელოვან თარიღს — ვ. ი. ლენინის დაბადებიდან 90 წლისთავს. როგორც ცნობილია, კონფერენცია სტუდენტთა სამეცნიერო წრეების მიერ წლის მანძილზე ჩატარებული მუშაობის დაჯამებას, მისი შედეგების თავმოყრას წარმოადგენს. ეს გარემოება მაღალ პასუხისმგებლობას აკისრებს უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების საბჭოს და საფაკულტეტო საბჭოებს, რომლებიც კონფერენციისათვის მზადებისა და ჩატარების პერიოდში მნიშვნელოვან საორგანიზაციო მუშაობას ეწევიან.

უნივერსიტეტის 46 სამეცნიერო წრეში მიმდინარე სასწავლო წლის წაკითხული მოხსენებებიდან კონფერენციაზე გამოსატანად შერჩეულია 200-მდე ავტორის ნაშრომი. აღნიშნულ მოხსენებათა თეზისები დაისტამბა კრებულის სახით (რედაქტორი დოც. ლ. მენაბდე). კონფერენციის მუშაობა ტრადიციულად 13 სექციაში იწარმოებს. სექციები შემდეგია: 1. მექანიკა-მათემატიკის, 2. ფიზიკის, 3. ქიმიის, 4. გეოგრაფია-გეოლოგიის, 5. ბიოლოგიის, 6. ისტორიისა და ფილოსოფია-ფსიქოლოგიის, 7. ქართული ლიტერატურის ისტორიისა, ჟურნალისტიკის და კლასიკური ფილოლოგიის, 8. ენათმეცნიერების, 9. რუსული ენისა და ლიტერატურის, 10. აღმოსავლეთმცოდნეობის, 11. დასავლეთ ევროპის ლიტერატურის და უცხო ენათა, 12. ეკონომიურ მეცნიერებათა, 13. იურიდიულ მეცნიერებათა.

კონფერენციაზე მოწვეულია სტუდენტები მოძმე რესპუბლიკების უნივერსიტეტებიდან.

ვფიქრობთ, რომ წლევანდელმა კონფერენციამ ჩვენი სტუდენტების სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესება უნდა გამოავლინოს.

სურათზე: ქიმიის ფაკულტეტის მეხუთე კურსის სტუდენტი ნელი პერტაია ლაბორატორიაში მუშაობს უნივერსიტეტის სტუდენტთა XXII სამეცნიერო კონფერენციაზე გასატანი თემის მასალებზე. (ხელმძღვანელი პროფ. ილია ჯვერლწითელი).

ფოტო გ. ბაბუნიასი

უნივერსიტეტის წარგზავნილები

ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო წრეებს კარგი ტრადიციები აქვთ: ყოველწლიურად ვღებულობთ სტუმრებს საუნივერსიტეტო და საფაკულტეტო კონფერენციებზე. ასევე ვგზავნით ჩვენს წარმომადგენლებს მათთან, ვაწარმოებთ მოხსენებების გაცვლას.

ამ მხრივ წელსაც ბევრი რამ გაკეთდა.

ჟდანოვის სახელობის ლენინგრადის უნივერსიტეტის ინიციატივით მოწვეულ სტუდენტ გეოლოგების საკავშირო კონფერენციაზე მონაწილეობა მიიღო ჩვენი უნივერსიტეტის გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტმა ნანი გამყრელიძემ.

იმავე უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე მონაწილეობის მისაღებად გაემგზავრნენ გეოლოგი სტუდენტები: გ. მირიანაშვილი (III კ.), ჰ. ჯანელიძე (IV კ.), ვ. ნეიძე (V კ.).

მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის უნივერსიტეტში სტუდენტი არქეოლოგების საკავშირო კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ჩვენმა ისტორიკოსებმა — ქ. რამიშვილმა, გ. ნიორაძემ, რ. მეტრეველმა (სამივე III კ.).

ი. ფრანკოს სახელობის ლვოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე საინტერესო მოხსენებებით წარდგნენ გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტი ვერამ ლორლაძე და იურიდიული ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტი ალბერტ აბესაძე.

ეკონომიური ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტები ი. აბაშიძე და თ. ბოკერია მიემგზავრებიან პ. სტუჩკას სახელობის რიგის უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად, აგრეთვე იურისტები — არშბა (III კ.) და ნ. ქავთარაძე (V კ.).

ვილნიუსის კაპსუკას სახელობის უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე მოხსენებებით წარსდგებიან ქიმიის ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტი ჩ. ბერიძე, ბიოლოგიის ფაკულტეტის V კ. სტუდენტი დ. ტაბიძე და ისტორიის ფაკულტეტის V კ. სტუდენტი ნ. კილურაძე.

ბიოლოგიის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტები ვ. დვებუაძე, მ. ქუთუნაძე და გ. გორგილაძე (V კ.) გაემგზავრნენ მინსკს, ლენინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე მონაწილეობის მისაღებად.

ქიმიის ფაკულტეტის სტუდენტი ზ. ძოწენიძე ასეთივე მიზნით მივლინებულია ბაქოს უნივერსიტეტში.

მოხსენებებმა, რომლებიც უკვე გააკეთეს ჩვენმა სტუდენტებმა საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებლებში, მოწონება დაიმსახურეს. იბეჭდება ამ მოხსენებების თეზისები, ზოგი მათგანიც სტუდენტთა სამეცნიერო კრებულებში გამოქვეყნდება მთლიანად.

ჯ. ირგებელი

სურათზე: ფილოლოგიის ფაკულტეტის III კურსის ფრიადოსანი სტუდენტის, ლიანა ახლამაზოვის საკონფერენციო თემას — «შედარებანი ჰომეროსის „ილიადაში“» ეცნობა ხელმძღვანელი, კლასიკური ფილოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი პანტელეიმონ ბერაძე.

ფოტო გ. ბაბუნიასი

სამეცნიერო წრის სხდომაზე

ამასწინათ ჩატარდა პოლიტიკური ეკონომიის სამეცნიერო წრის სხდომა. მოხსენებით თემაზე — „დიფერენციული რენტა სოციალიზმის დროს“, გამოვიდა ეკონომიური ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტი რ. ჯავახიშვილი.

მოხსენების ირგვლივ გაიმართა კამათი, ზოგიერთ საკითხზე წარმოიშვა აზრთა სხვადასხვაობა. წრის წევრებმა განსაკუთრებული დაინტერესება გამოიჩინეს ისეთი საკითხების მიმართ, როგორიცაა: რა გავლენას ახდენს მიწის რენტა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის თვითღირებულებაზე, მიწის რენტის საკითხი საყოველთაო-სახალხო საკუთრების დამკვიდრების შემდეგ და სხვა.

წრის სხდომა მაღალ დონეზე ჩატარდა, აღნიშნული თემის ირგვლივ ბევრი ახალი გაიგეს სტუდენტებმა.

იზ. გურული

უნივერსიტეტის სტუდენტთა XXII სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობის გეგმა

პლენარული სხდომები:

11 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე (სააქტო დარბაზი)
16 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე (სააქტო დარბაზი)

სექციების სხდომები:

მექანიკა-მათემატიკისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 122 (II კორპ.);

ფიზიკისა — 12, 13, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 38 (II კორპუსი);

ქიმიისა — 12, 13, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 37 (II კორპუსი);

გეოგრაფია-გეოლოგიისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 86 (I კორპუსი);

ბიოლოგიისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათზე, აუდ. № 25 (III კორპუსი);

ისტორიისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, № 93 (I კორპუსი);

ფილოსოფია-ფსიქოლოგიის ქვესექცია — 12, 13, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 94 (I კორპუსი);

ქართული ლიტერატურის ისტორიისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 95 (I კორპუსი);

კლასიკური ფილოლოგიის ქვესექცია — 12, 13, 14 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 96 (I კორპუსი);

ჟურნალისტიკის ქვესექცია — 13, 14 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 92 (I კორპუსი);

ენათმეცნიერებისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 98 (I კორპუსი);

რუსული ენისა და ლიტერატურისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 97 (I კორპუსი);

აღმოსავლეთმცოდნეობისა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 105 (I კორპუსი);

საზღვარგარეთული ლიტერატურის ისტორიისა და უცხო ენათა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 104 (I კორპუსი);

ეკონომიურ მეცნიერებათა — 12, 13, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე, აუდ. № 103 (I კორპუსი);

იურიდიულ მეცნიერებათა — 12, 13, 14, 15 აპრილს, 3 საათსა და 30 წუთზე აუდ. № 99 (I კორპუსი);

უკრაინელ მეგობრებთან

ქალაქ ლვოვის სადგურზე, მიუხედავად გვიანი დროისა, მასპინძლები — უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საბჭოს წარმომადგენლები დაგვხვდნენ.

მეორე დღეს გაიხსნა ი. ფრანკოს სახელობის ლვოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა მე-14 სამეცნიერო კონფერენცია, რომელიც დიდ ლენინის დაბადების 90-წლისთავისადმი იყო მიძღვნილი. სექციებმა ცალ-ცალკე დაიწყეს მუშაობა. ვერამ ლორლაძე გეოლოგებმა „გაიტაცეს“, მე იურისტებთან დავრჩი.

ჩვენ, მოხსენებების წაკითხვის შემდეგ, რამაც მსმენელთა ინტერესი გამოიწვია, „გულდამშვიდებულნი“ ქალაქის დათვალიერებას შევუდექით: გავეცანით მის ისტორიულ ადგილებს, ქალაქის ღირსშესანიშნაობებს.

პირველი სიურპრიზი ჩვენთვის იყო ქალაქში რუსთაველისა და ორჯონიკიძის ქუჩების „აღმოჩენა“.

ვინახულეთ ლიჩაკოვსკის სასაფლაო, სადაც დაკრძალულია ივან ფრანკო. აქ ორიგინალური და ლამაზია დასავლეთ უკრაინის ლიტერატურის ფუძემდებლის, მარტიან შაშკევიჩის, დასავლეთ უკრაინის ცნობილი მხატვრის — ივან ტრუშის, იაროსლავ გალანისა და სხვათა საფლავები.

კონფერენცია დამთავრდა 27 მარტს. წამოსვლის უკანასკნელ საღამოს დიდხანს ვესეირნობდით ჩვენს მეგობრებთან ერთად.

დრო იწურებოდა. უკანასკნელად შევჩერდით ადამ მიცკევიჩის დიდებულ ძეგლთან, რომელიც მთელ ლვოვის მშვენებას წარმოადგენს. შემდეგ ფრთხილად ჩავურიეთ ლურჯი იები ძეგლთან დაწყობილ ყვავილებს და მადლიერების გრძნობით დავემშვიდობეთ ლვოვს.

ალბერტ აბესაძე

მოსე ჯანაშვილი

(დაბადებიდან 100 წლისთავის გამო)

გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი და თვალსაჩინო საზოგადო მოღვაწე, დამსახურებული პროფესორი მოსე ჯანაშვილი ეკუთვნოდა იმ მკვლევართა რიცხვს, რომელნიც უანგაროდ იღვწოდნენ ქართველი ხალხის მრავალსაუკუნოვანი სულიერი და მატერიალური კულტურის შესწავლისა და გამომზეურებისათვის. ეს პატრიოტული მოვალეობა მოსე ჯანაშვილმა ბრწყინვალედ შეასრულა.

მრავალფეროვანი იყო მოსე ჯანაშვილის საქმიანობა. იგი იყო უანგარო და დაუცხრომელი მკვლევარი,

ენთუზიასტი და თავდადებული პედაგოგი, დაუღალავი საზოგადო მოღვაწე.

მოსე ჯანაშვილი მეტად ფართო დიაპაზონის მკვლევარი მეცნიერი იყო. იკვლევდა ისტორიას, ქართულ ენას, ქართულ ლიტერატურის ისტორიას, ეთნოგრაფიას, არქეოლოგიას, ბიბლიოლოგიას, ნუმიზმატიკას, სოფლის მეურნეობას, გეოგრაფიას და სხვ.

მ. ჯანაშვილის კალამს ეკუთვნის 1600-ზე მეტი დიდი და პატარა ნაშრომი, რომელთაგან 65 ცალკე წიგნად და ბროშურადაა გამოქვეყნებული, 80-ზე მეტი ხელნაწერის სახით ინახება, მათგან 10-მდე ნაშრომი ავტორს მომზადებული ჰქონდა წიგნად გამოსაცემად.

გამოქვეყნებულ ნაშრომთაგან ყურადღებას იპყრობს „საქართველოს ისტორია“, „ქართული გრამატიკა“, „საინგილო“, „ალვადგინე“, „შოთა რუსთაველი“, „მწერლობა X საუკუნისა“, „მოსე ხონელი და მისი ამირან-დარეჯანიანი“, „მეფე ერეკლე“, „ნაშრომი“, „გიორგი სააკაძე და მისი დრო“, „მესხეთი“, „მზე და ჰკაკი“ და სხვ. 100-ზე მეტი ნაშრომი გამოქვეყნებულია რუსულად. გამოუქვეყნებელ ნაშრომთა შორის განსაკუთრებით აღსანიშნავია „ქართული ლექსიკონი“ (104 ათასი სიტყვა), „ქართულ-მეგრულ-სვანური ლექსიკონი“ (4 000 სიტყვა), „შოთას ლექსიკონი“ (7000 სიტყვა), „ქართველები და ქართველური ენა“ და სხვ.

მოსე ჯანაშვილმა პედაგოგიური მუშაობა 1875 წელს დაიწყო ქუთაისში, ხოლო 1878 წელს გადმოდის თბილისში, სადაც იგი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ეწეოდა პედაგოგიურ მუშაობას. დიდ ხანს მუშაობდა იგი სამხედრო არქივში, 30 წელზე მეტ ხანს განაგებდა სიძველეთა

ჩვენი კურიერი

დაცვის მუზეუმს. 1921 წლიდან იგი ახლადგახსნილი ქართული უნივერსიტეტის ასისტენტია, ხოლო 1930 წელს არჩეულ იქნა დამსახურებულ პროფესორად.

1927 წელს მ. ჯანაშვილს მიენიჭა შრომის გმირის წოდება. მოსე ჯანაშვილის დაუღალავი შრომა და ღვაწლი ჯეროვნად შეაფასეს კომუნისტურმა პარტიამ და საბჭოთა ხელისუფლებამ. 1930 წლის 2 მაისს მოსე ჯანაშვილს დიდი ზეიმით გადაუხადეს სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობისა და საზოგადო მოღვაწეობის 50 წლის იუბილე. თბილისის ერთ-ერთ ქუჩას დაერქვა მისი სახელი.

მოსე ჯანაშვილი დაიბადა 1855 წლის 19 მარტს (ძვ. სტილით) სოფელ კაკში (საინგილო). 10 წლისა იგი მიაბარეს კახის ახლადგახსნილ სამრევლო სკოლაში. შემდეგში იგი სწავლას განაგრძობს ზაქათალის სამაზრო სკოლაში, რომელსაც 1872 წელს ამთავრებს. ამის შემდეგ სწავლობს თბილისის სასულიერო სემინარიაში, რომლის მეოთხე კლასიდანაც გამორიცხეს აკრძალული ლიტერატურის კითხვისა და გავრცელების გამო.

შემდეგში, იგი გიმნაზიაში გამოცდებს აბარებს ექსტერნის წესით და იწყებს მეცნიერულ, პედაგოგიურსა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობას.

მ. ჯანაშვილი დიდ ყურადღებას აქცევდა თავის მშობლიურ კუთხეს — საინგილოს. იგი ყოველთვის ცდილობდა, რომ იქიდან ჩამოეყვანა ახალგაზრდობა და ალეზარდა სასწავლებლებში, მისი ბინის კარები ყოველთვის ღია იყო ინგილო ახალგაზრდობისათვის, იგი ყოველთვიურად 10-მდე გაზეთს უწერდა ინგილოებს.

მასთან ბინაზე თუ მუზეუმში იკრიბებოდნენ ჩვენი გამოჩენილი მწერლები და პოეტები, მეცნიერები. მისი ხშირი სტუმრები იყვნენ ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ივანე მაჩაბელი, ვაჟა-ფშაველა, შიო არაგვისპირელი, ვასილ ბარნოვი, იოსებ გრიშაშვილი, გიორგი ლეონიძე და სხვანი. მასთან ხშირად ნახავდით ახალგაზრდა მეცნიერ მუშაკებს: არნოლდ ჩიქობავას, ვარლამ თოფურიას, შალვა ამირანაშვილს, ისე ცინცაძეს, სიმონ ჯანაშიას, სიმონ ყაუხჩიშვილს, ალექსანდრე ბარამიძეს და სხვ. რომელი ერთი ჩამოვთვალოთ. იგი ყველასთან საუბრობდა და მსჯელობდა მოკრძალებული სახით, მომავლის იმედით გაბრწყინებული, სამშობლოსადმი უდიდესი სიყვარულით.

მხცოვანი მეცნიერი 79 წლის ასაკში გარდაიცვალა 1934 წლის 19 აპრილს. დაკრძალულ იქნა მთაწმინდის ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში ნ. ნიკოლაძისა და ი. ყიფშიძის გვერდით.

დოც. ა. ჯანაშვილი

საინტერესო ლექცია

ყველა საბჭოთა ადამიანს აინტერესებს, რაც შეიძლება მეტი იცოდეს საზღვარგარეთის ქვეყნების შესახებ, ჰქონდეს სწორი წარმოდგენა უცხოეთის ხალხთა ცხოვრებაზე. უმეტეს შემთხვევაში ამას არსებული ლიტერატურის საშუალებით ვახერხებთ, მაგრამ სულ სხვაა, როცა რომელიმე ქვეყნის შესახებ მოუსმენ ადამიანს, რომელიც ამ ქვეყანაში ყოფილა, ჰქონია შესაძლებლობა დაჰკვირვებოდა ხალხის ცხოვრების მაჯისცემას.

სწორედ ასეთი მიზნით გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის პროფბიურომ ფაკულტეტის თანამშრომლებისა და სტუდენტებისათვის ამასწინათ ლექციის წასაკითხად მოიწვია სახელოვანი ქართველი მეზღვაური, შორეული ცურვის კაპიტანი ვახტანგ ბარათაშვილი.

მას 50-ზე მეტი ქვეყანა მოუნახულებია და შეხვედრია იქაურ ადამიანებს. ამიტომ მისი ლექცია „გარსაქვეყნო მოგზაურობის“ შესახებ მართლაც რომ დიდი ინტერესით იქნა მოსმენილი.

ს. ხარძეიშვილი,

გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტი.

ჩვენ გვწერენ

გასაკეთებელი საქმე უნდა გაკეთდეს

ყველა ფაკულტეტს აქვს თავისი საპატიო დაფა, რომელიც ასახავს ამ ფაკულტეტის სტუდენტების მიღწევებს სწავლასა და საზოგადოებრივ საქმიანობაში, ეკონომიურ ფაკულტეტზე, ასეთი დაფის გაკეთებას ყურადღება არ ექცევა.

გასულ წელს დაფა ამ ფაკულტეტსაც გააჩნდა. 2—3 წლის უკან ზოგმა სტუდენტმა წარმატებით დაამთავრა უნივერსიტეტი და გავიდა მისი კედლებიდან, მაგრამ მათი სახეები საპატიო დაფაზე კვლავ დიდი ხნის განმავლობაში გვაგონებდნენ თავს.

წელს კი, პირველი სემესტრის დამთავრების შემდეგ, დაფა ჩამოხსნეს; ალბათ გამოცვლის მიზნით, მაგრამ ახალი დაფა არსად ჩანს.

დროა ეკონომიური ფაკულტეტის ხელმძღვანელობამ მოაგვაროს ეს საქმე.

იზ. რამიშვილი,

„ახალგაზრდა სტალინელის“ საკუთარი კორესპონდენტი.

XI სპარტაკიადა

27 მარტიდან დაიწყო უნივერსიტეტის XI ტრადიციული სპარტაკიადა სპორტის 22 სახეში. რამდენიმე სახეში შეჯიბრება უკვე დამთავრდა.

ფარიკაობაში შეჯიბრება ჩატარდა ქალთა და ვაჟთა შორის რაპირაში, ესპადრონში კი — მხოლოდ ვაჟთა შორის. სულ შეჯიბრებაში მონაწილეობდა 55 სტუდენტი. სპორტის ამ სახეში გუნდური ადგილები შემდეგნაირად განაწილდა: I ადგილი დაიკავა ეკონომიური ფაკულტეტის გუნდმა, II—გეოგრაფია-გეოლოგიის, III—მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტმა.

დამთავრდა პირად-გუნდური პირველობა ქართულსა და კლასიკურ ჭიდაობაში.

ქართულ ჭიდაობაში შეჯიბრება ჩატარდა შერეული სისტემით. წონათა კატეგორიების მიხედვით ჩემპიონობა მოიპოვეს: უმსუბუქეს წონაში—ჯ. ძნელაძემ (გ/გეოლოგიის ფაკ.), მსატე წონაში ფ. კვირიკაშვილმა (ფილოლოგიის ფაკ.), ქვემსუბუქ წონაში რ. ლომსაძემ (ეკონომიური ფაკ.), მსუბუქ წონაში ი. გვრიტიშვილმა (ეკონომიური ფაკ.), ქვესაშუალო წონაში კ. კახაძემ (ეკონომიური ფაკ.), საშუალო წონაში გ. ლოლობერიძემ (ფიზიკის ფაკ.), ქვემძიმე წონაში გ. სოხურაშვილმა (გ/გეოლოგიის ფაკ.) და მძიმე წონაში ფ. ჩიკვილაძემ (გ/გეოლოგიის ფაკ.).

გუნდური ადგილები შემდეგნაირად განაწილდა:

I ადგილზეა ეკონომიური ფაკულტეტი, II ადგილი წილად ხვდა ფიზიკის ფაკულტეტს, III — გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტს.

კლასიკურ ჭიდაობაში შეჯიბრება სამ დღეს გრძელდებოდა. გუნდური ადგილები შემდეგნაირად განაწილდა:

I — გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკ., II — ეკონომიური ფაკ., III — ფიზიკის ფაკ., IV —ისტორიის ფაკ., V — მექანიკა-მათემატიკის ფაკ., VI—ფილოლოგიის ფაკ., VII — იურიდიული ფაკ., VIII — ბიოლოგიური ფაკ.

მეტად საინტერესოდ ჩატარდა შეჯიბრება კალათბურთში ქალთა შორის და ფრენბურთში ვაჟთა შორის.

კალათბურთში საინტერესო სპორტული ბრძოლა გაიმართა იურიდიული და ფილოლოგიის ფაკულტეტების გუნდებს შორის. უნივერსიტეტის ჩემპიონის სახელი მოიპოვა ფილოლოგიის ფაკულტეტის გუნდმა, მეორე ადგილი დაიკავა — იურიდიული ფაკულტეტის გუნდმა, III — ისტორიის ფაკულტეტის კოლექტივმა.

ფრენბურთში ვაჟთა შორის გაიმარჯვა ფიზიკის ფაკულტეტის გუნდმა, II ადგილზეა ეკონომიური ფაკულტეტი, III ადგილი წილად ხვდა ისტორიის ფაკულტეტს.

ჯერჯერობით საერთო I ადგილზე მიდის ფიზიკის ფაკულტეტის კოლექტივი, რომელსაც დაგროვილი აქვს 47 ქულა, II ადგილზეა ეკონომიური ფაკ. (45 ქულა), III-ზე არიან ფილოლოგები (38 ქულა).

სპარტაკიადა გრძელდება.

ნ. კასრელიშვილი

სტუდენტი — საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი

რამდენიმე ხნის წინათ თბილისში დამთავრდა საბჭოთა კავშირის პირადი პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში.

დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია ჭიდაობის მოყვარულთა შორის ამ საინტერესო ასპარეზობამ. ქართველმა ფალავნებმა შესანიშნავ სტილში ჩაატარეს თავიანთი შეხვედრები და მოიპოვეს სამი ოქროს მედალი. სასიხარულოა, რომ ერთ-ერთი ოქროს მედლის მფლობელია ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის სტუდენტი დავით გვანცელაძე, რომელმაც ყველა შეხვედრა სპორტულად მაღალ დონეზე ჩაატარა და ღირსეულად მოიპოვა საბჭოთა კავში-

რის ჩემპიონობა. იგი ყოველი მ... მარჯვებისათვის აქტიურად იბრძოდა და გააზრებულად იყენებდა თავ... დახვეწილ ილეთებს.

დ. გვანცელაძემ ჭიდაობა დაიწყო 1950 წელს. 1954—1955 წლებში საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი გახდა ჭაბუკთა შორის. ამავე წელს პროფსაბჭოს საკავშირო პირველობაზე პირველი ადგილი მოიპოვა და საბჭოთა კავშირის სპორტის ოსტატი გახდა.

იგი საქართველოს არაერთგზის ჩემპიონია. მრავალჯერ მიუღია მონაწილეობა საერთაშორისო შეხვედრებში.

ახალ წარმატებებს ვუსურვებთ დ... ვით სწავლასა და სპორტში!

ზაურ ნუცუბიძე,
ზაალ ლაგაური,

ეკონომიური ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტები.

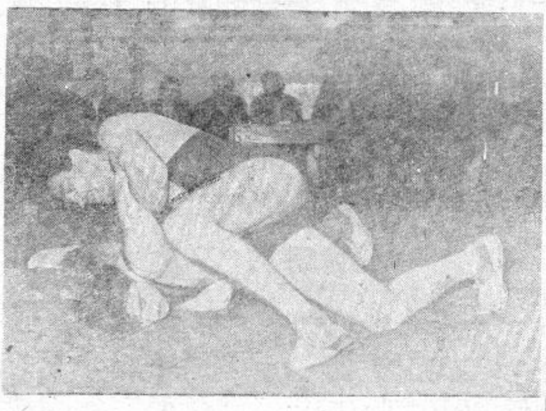

სურათზე: შეჯიბრება კლასიკურ ჭიდაობაში: საშუალო წონის მოჭიდავეების — გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტის ჩიქოვანის (ზემოდან) და ბიოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტის მეტრეველის შეხვედრის ერთ-ერთი მომენტი (გაიმარჯვა ჩიქოვანმა).

ფოტო ზ. რუსიასი

ახალი წიგნები

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობამ გამოსცა და ბაზარზე იყიდება შემდეგი წიგნები:

1. ქ. რ ა ზ მ ა ძ ე, ვ. ი. ლენინი კომპრომისებისა და შეთანხმებების შესახებ. წიგნი რომლის რედაქტორია ო. ნ ი ო რ ა ძ ე, შეიცავს 312 გვერდს, ჩასმულია მაგარ ყდაში და ღირს 10 მან. და 25 კაპ.

2. ო. ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე, არქეოლოგიური გათხრები თრიალეთში. წიგნი შეიცავს 52 გვერდს, დართული აქვს 23 ტაბულა, ღირს 3 მან. და 70 კაპ. წიგნის რედაქტორია შ. ა მ ი რ ა ნ ა შ ვ ი ლ ი.

3. ნ ი კ ო ლ ო ზ ქ ო ი ა ვ ა, კაპიტალისტური ქვეყნების ფულის მიმოქცევა და კრედიტი, ნაწ. II., წიგნი, რომლის რედაქტორია ვ. ნ ი კ ო ლ ა ი შ ვ ი ლ ი, შეიცავს 236 გვერდს, ჩასმულია მაგარ ყდაში და ღირს 8 მანეთი.

რედაქტორი ირ. ყიფშიძე

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—88—84

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტირაჟი 2 000 უე 00544